

Likumprojekta “Grozījumi Mobilizācijas likumā” sākotnējās ietekmes novērtējuma ziņojums (anotācija)

Tiesību akta projekta anotācijas kopsavilkums	
Mērķis, risinājums un projekta spēkā stāšanās laiks (500 zīmes bez atstarpēm)	Projekts šo jomu neskar.

I. Tiesību akta projekta izstrādes nepieciešamība		
1.	Pamatojums	Likumprojekts ir izstrādāts pēc Aizsardzības ministrijas un Nacionālo bruņoto spēku iniciatīvas.
2.	Pašreizējā situācija un problēmas, kuru risināšanai tiesību akta projekts izstrādāts, tiesiskā regulējuma mērķis un būtība	<p>Nacionālās drošības likuma 22. panta sestā daļa nosaka, ka kara laiks iestājas, ja ārējais ienaidnieks ir izdarījis militāru iebrukumu vai citādi vērsies pret valsts neatkarību, tās konstitucionālo iekārtu vai teritoriālo integritāti. Saskaņā ar likuma “Par ārkārtējo situāciju un izņēmuma stāvokli” 11. panta pirmās daļas 1. un 2. punktu izņēmuma stāvoklis ir īpašs tiesiskais režīms, kas izsludināts, ja:</p> <ul style="list-style-type: none"> -valsti padraud ārējais ienaidnieks; -valstī vai tās daļā ir izcēlušies vai draud izcelties iekšējie nemieri, kas apdraud demokrātisko valsts iekārtu. <p>Iepriekš minētajos gadījumos Mobilizācijas likuma 3. panta trešās daļas 1. un 2. punkts un 13. pants paredz Latvijas pilsoņu – rezerves karavīru un rezervistu – iesaukšanu aktīvajā dienestā (kļūst par aktīvā dienesta karavīriem mobilizācijas ceļā).</p> <p>Vienlaikus ar šo likumprojektu tiek virzīts likumprojekts “Grozījumi Latvijas Republikas Zemessardzes likumā”, kas papildina Latvijas Republikas Zemessardzes likuma 4. pantu ar sesto daļu, paredzot zemessargu ieskaitīšanu aktīvajā dienestā karavīra statusā mobilizācijas gadījumā (izņēmuma stāvokļa izsludināšanas vai kara gadījumā, kā arī gadījumā, ja Ministru kabinets pieņem lēmumu par zemessargu mobilizāciju pirms īpašā tiesiskā režīma iestāšanās valstī).</p> <p>Tā kā izņēmuma stāvokļa tiesiskais režīms var tikt attiecināts tikai uz atsevišķu valsts teritorijas daļu, Latvijas Republikas Zemessardzes likuma grozījumi papildina 4. pantu ar septīto daļu, paredzot iespēju lemt par daļēju zemessargu mobilizāciju (ieskaitīšanu aktīvajā dienestā), pārējās zemessargus pakļaujot paaugstinātas gatavības režīmam.</p> <p>Tādējādi, pirms īpašā tiesiskā režīma iedarbināšanas valstī Ministru kabinets varēs lemt par pilnīgu vai daļēju zemessargu mobilizāciju, aktīvajā dienestā</p>

		<p>ieskaitot tikai daļu no kopējā zemessargu skaita un pārējos zemessargus attiecīgi pakļaujot paaugstinātas gatavības režīmam.</p> <p>Paaugstinātas gatavības režīms norāda uz zemessarga pienākumu būt gatavam noteiktā laikā pēc attiecīgās Zemessardzes vienības pieprasījuma ierasties dienesta vietā un uzsākt pildīt attiecīgā režīma Valsts aizsardzības plānā vai Valsts aizsardzības operatīvajā plānā paredzētos uzdevumus valsts aizsardzības nodrošināšanai. Nacionālie bruņotie spēki valsts apdraudējuma gadījumā rēķinās ar visu pieejamo personālsastāvu, un īpaši valsts apdraudējuma agrīnajā fāzē rēķinās ne tikai ar Ministru kabineta mobilizētajiem zemessargiem, bet arī ar tiem zemessargiem, kuriem noteikts „paaugstinātas gatavības režīms”. Paaugstinātas gatavības režīmā esošie zemessargi situācijas eskalācijas gadījumā nekavējoties tiks mobilizēti. Tādējādi paaugstinātas gatavības režīms ir mobilizācijas sagatavošanas posms, kurš ir jāparedz Mobilizācijas likumā.</p> <p>Ievērojot iepriekš minēto, likumprojekts papildina Mobilizācijas likuma 4. panta trešo daļu ar 7. punktu.</p> <p>Atbilstoši Mobilizācijas likuma 15.panta otrās daļas 1.punktam Ministru prezidentam ir tiesības pārbaudīt mobilizācijas gatavību visā valsts teritorijā vai tās daļā. Lēmums par mobilizācijas gatavības pārbaudēm tiks izstrādāts un pieņemts Ministru kabineta 2009.gada 7.aprīļa noteikumos Nr.300 “Ministru kabineta kārtības rullis” noteiktajā kārtībā. Tas tiks sagatavots, lai gada ietvaros iesaistītu tādu cilvēku skaitu, kas negatīvi neietekmēs tautsaimniecības darbību, sabalansējot budžetu un drošības aktualitātes – nosakot gan skaitu, gan laiku.</p> <p>Mobilizācijas likuma 16.panta grozījums paredz iespēju organizēt kaujas gatavības pārbaudes uz laiku līdz 72 stundām, nosakot tās rīkošanas periodu. Tiek plānots, ka šādas pārbaudes tiks rīkotas ne biežāk, kā reizi divos gados. Šādu pārbaudu laikā plānots apgūt apziņošanas kārtību, pulcēšanās kārtību, kārtību, kādā personāls nodrošināms ar ekipējumu, izvietojumā ārpus vienības dislokācijas vietas un izvēršanās atbilstoši uzdevumam. Mācību laikā tiks pārbaudīta vienību spēja veikt attiecīgus uzdevumus.</p>
3.	Projekta izstrādē iesaistītās institūcijas un publiskas personas kapitālsabiedrības	Aizsardzības ministrija un NBS.

4.	Cita informācija	Likumprojekta izpildi Aizsardzības ministrija nodrošinās programmai 22.00.00 "Nacionālie bruņotie spēki" piešķirto budžeta līdzekļu ietvaros.
----	------------------	---

II. Tiesību akta projekta ietekme uz sabiedrību, tautsaimniecības attīstību un administratīvo slogu

1.	Sabiedrības mērķgrupas, kuras tiesiskais regulējums ietekmē vai varētu ietekmēt	Likumprojekts ietekmē zemessargus un Militāro policiju.
2.	Tiesiskā regulējuma ietekme uz tautsaimniecību un administratīvo slogu	Likumprojekts šo jomu neskar.
3.	Administratīvo izmaksu monetārs novērtējums	Likumprojekts šo jomu neskar.
4.	Atbilstības izmaksu monetārs novērtējums	Likumprojekts šo jomu neskar.
5.	Cita informācija	Nav.

III. Tiesību akta projekta ietekme uz valsts budžetu un pašvaldību budžetiem

Likumprojekts šo jomu neskar.

IV. Tiesību akta projekta ietekme uz spēkā esošo tiesību normu sistēmu

1.	Saistītie tiesību aktu projekti	<p>Lai ieviestu zemessargu mobilizācijas regulējumu, vienlaikus tiek virzīti grozījumi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Latvijas Republikas Zemessardzes likumā, paredzot zemessargu paātrinātu ieskaitīšanu aktīvajā dienestā mobilizācijas gadījumā. - Krimināllikumā, kas noteiks atbildību par izvairīšanos no mobilizācijas (uzsaukts 20.02.2020. Valsts sekretāru sanāksmē (VSS-127). -Nacionālās drošības likumā, kas piešķirs tiesības Ministru kabinetam lemt par zemessargu pakļaušanu paaugstinātas gatavības režīmam. <p>Lai ieviestu kaujas gatavības pārbaužu regulējumu, būs nepieciešams izdarīt grozījumu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - tiek virzīti grozījumi Latvijas Republikas Zemessardzes likumā, paredzot šādu pārbaužu rīkošanas nosacījumus Zemessardzē; - būs nepieciešams izdarīt grozījumus Ministru kabineta 2005.gada 8.novembra noteikumos Nr.831 "Noteikumi par mobilizācijas gatavības pārbaudēm un mobilizācijas mācībām", attiecinot tos uz zemessargiem un paredzot iespēju informēt
----	---------------------------------	---

		zemessargu par dalību mobilizācijas gatavības pārbaudē 72 stundas pirms tās sākuma.
2.	Atbildīgā institūcija	Par normatīvā akta izstrādi atbildīga ir Aizsardzības ministrija un Nacionālo bruņoto spēku Apvienotais štābs.
3.	Cita informācija	Nav.

V. Tiesību akta projekta atbilstība Latvijas Republikas starptautiskajām saistībām

Likumprojekts šo jomu neskar.

VI. Sabiedrības līdzdalība un komunikācijas aktivitātes

1.	Plānotās sabiedrības līdzdalības un komunikācijas aktivitātes saistībā ar projektu	Projekts un tā anotācija publiskoti Aizsardzības ministrijas tīmekļa vietnē (www.am.gov.lv)..... un Ministru kabineta tīmekļa vietnē (www.mk.gov.lv) Tādējādi sabiedrības pārstāvjiem ir dota iespēja līdzdarboties likumprojekta izstrādē.
2.	Sabiedrības līdzdalība projekta izstrādē	Sabiedrība nav izmantojusi iespēju iesaistīties projekta izstrādē.
3.	Sabiedrības līdzdalības rezultāti	Nav.
4.	Cita informācija	Nav.

VII. Tiesību akta projekta izpildes nodrošināšana un tās ietekme uz institūcijām

1.	Projekta izpildē iesaistītās institūcijas	Aizsardzības ministrija, NBS
2.	Projekta izpildes ietekme uz pārvaldes funkcijām un institucionālo struktūru. Jaunu institūciju izveide, esošu institūciju likvidācija vai reorganizācija, to ietekme uz institūcijas cilvēkresursiem	Likumprojekts šo jomu neskar.
3.	Cita informācija	Nav.

Iesniedzējs:
Aizsardzības ministrijas
valsts sekretārs

Jānis Garisons

V.Upeniece 67335241
Vita.Upeniece@mod.gov.lv